

**117 let stara** je umrla prošli teden v Bajmoču stara ženska, ki je do zadnjega upravljala svoje imetje ter bila dobrotnica revežev, katerih se je spomniti tudi v oporoki.

**Blagoslovljena žena.** V Franjindolu, v predmestju Ljubljanskem, je umrla kmetica Katarina Hefner v 85. letih.

Za njo žaluje 114 živih potomcev, med njimi 12 pravnukov in 29 prapravnukov.

**Žalostno svidenje.** Vdova podpolkovnika Härmenje je prišla iz Sv. Ivana v Levoču, da poseti sina in hčer. Nestrpno je čakala, da pride sin iz šole. Ko ji je postalo slabo, zadela jo je kap na glavo in umrla je na mestu. Sin je našel mrtvo mater.

**Nasilnik sežgan.** Hrvatski „Napredak“, ki izhaja iz Ameriki, je poročal, da je neki Winfield Townsend 22. m. prišel v hišo kmeta Harringtona v Electiou, da bi se s svojo ženo ter jo hotel pregovoriti, naj se loči. Žena ga je zavrnila, Townsend pa jo je zgrabil za vrat ob tla. Žena je zaklicala samo enkrat na pomoč, potem se je onesvestila. Slučajno je šel mimo neki Nicholas, ki je ženi prihitel na pomoč. Nalagal je skočil skozi okno in pobegnul v gozd. Tako je razvedel grdi napad in vse je hitilo loviti nasilnika. Izpustilo so za njim tudi pse, ki so ga zasledili pod nekem drevesu. Ljudje so ga zgrabili, ga tirali k ognju, ki ga je spoznala. Na to so ga sami obsodili k smrti, naredili grmado ter ga sežgali živega.

**Kaznovan sitnež.** Na neki železnici sta potovala dva moža: eden neki igralec in neki agent. Igralec se je hotel izkazati ter je legel na klop, po nesreči pa je prišel v pomečkal tovarišev klobuk. Igralec se je opral, toda agent je zahteval za klobuk 12 kron. Igralec mu jih je dal ter spraval klobuk. Tako sta se spet prijatelja. Na postaji pa, kjer sta izstopila, zahteval agent klobuk nazaj, kajti deževalo je silno, tista pa ni hotel iti po dežju gologlav. Igralec ga je obljubil, da je klobuk sedaj njegov, saj mu je plačal 12 kron. Nato ga je začel agent prositi, naj mu klobuk vsaj zopet proda. Igralec je zahteval 16 kron. Dolgem mešetarjenju se je agent udal in plačal za klobuk čekani klobuk 16 K. Tako je napravil igralec veselje!

**Smrtonosna zaušnica.** 22. t. m. je dal v Bozenu neki pretepač kožijaž Pavel Stufener 18letnemu goščarskemu slugi Fridolinu Freindametu tako zaročilo, da je sluga padel nezavesten in uro kasneje umrl. Dobil je klofuto brez najmanjšega povoda.

**Iz velikomestja.** Na Dunaju je zasačila policija nekoga privatnika H. Kolbena in njegovo 33letno hčer Ernestino, ki sta delala kupčijo s tem, da sta prodajala dekleta. Kolben je lovil po ulicah mlada, lepa dekleta ter jih vodil k svoji ženi, češ, da so izvrstno lepotilo za obraz. Žena pa jih je nagovorila, da so se prodajale kavalirjem in potnikom v najljubših hôtelih. Kolben je hodil z veliko zbirko slik hôtela do hôtela, ter lovil moške za svoje žrtve. Pripadnik pa je pridržal večinoma za se, dočim so dekleta samo majhne svotice. Oba ničvredneža so zaprli.

**Kmetiški nemiri v Rumuniji.** Radi davka na

žganje so nastali v Rumuniji nevarni nemiri med kmeti. Velik del armade je že razposlan na deželo. V okraju Buzen, in sicer v občini Pirsow, je prišlo celo do krvavega boja mej kmeti in vojaki. Pešči in konjeniki so prišli v vas, da bi ugnali ustaše. A ti so jih brez strahu napadli s koli, vilami in kosami deloma tudi s puškami. Poveljnik čet, polkovnik Cocea, njegov namestnik, major Baranga ter več častnikov in vojakov je bilo težko ranjenih. A tudi kmetov je bilo mnogo ranjenih, pet pa ubitih. Ker so se začeli zbirati tudi kmetje sosednjih občin, je vojno ministrstvo poslalo še bataljon lovcev iz Galaca v puntarske kraje. A tudi v okrajih Muscel in Dimbovica so se dvignili kmetje. Ako se dvignejo vsi okrajji, bo vlada radi vojaštva v zadregi, kajti premalo ga je, da bi zasedlo vse okraje. Notranji minister je baje že priporočal, da se davek na žganje ne pobira več. Ministerski predsednik, ki je hkratu tudi ministere, pa je predlog odklonil ter izjavil, da rajši odstopi. Kralj Karol je poklical na svoj grad v Sinaji vse ministere. Govori se že, da prevzame vodstvo vlade general Manu ali pa liberalec Sturdza.

**Zaradi sina tata očee morilec.** Iz Zemuna poročajo: Sin ribiča Koste Gjukiča, 12 let star deček, je bil radi tatvine že sedemkrat kaznovan. Te dni je šel krast jabolka k Vukotiču, čegar 19-letni sin je dečka ujel in ga nekoliko natepel. Tatič je teklen domov in povedal očetu, da ga je Vljako Vukotič pretepel. Minolo nedeljo je ribič Gjukič srečal Vljaka Vukotiča. Osorno ga je vprašal, zakaj je tepel njegovega sina. Vukotič je odgovoril mirno: „Ker je kradel!“ Nato mu je ribič porinil do ročaja nož v prsi, da je bil takoj mrtev. Ribič, ki je bil pijan, se je šel nato javit sam.

## Razne stvari.

**Tatje v Leskovcu.** V noči od 29. na 30. oktobra izvršili so tatje pri g. Mihlu Kozl-u in Jožefu Vidoviču v spodnjem Leskovcu, pri g. Blodnik-u v Leskovcu in pri Tomažu Vidoviču v Gradišči predrzne tatvine. Pri Kozl-u bila je obleka in usnje, pri Jožefu Vidoviču vsa obleka, špeh in meso pokradeno. Zločinci vdrli so v poslopja skozi okna, in sicer tako, da so križe (gatre) ven izdrli, potem pa povsod vrata od zunaj s štriki zavezali, da so tako preprečili, da jih ni mogel iz hiše nikdo ujeti ali precej zasledovati. Vsi poškodovanci imajo hišne pse, kateri pa, kar je zelo čudno, niso nobenega glasu od sebe dali. Pri g. Blodnik-u zlomili so tatje močno ključavnico pri izzložnem oknu, upognili železne polke in izrezali pri izzložnem oknu šipo. Tako prišli so v prodajalno, izpraznili denarni predal v katerem je bilo za 44 kron drobiža. Blodnik pogreša dalje ves tobak finejših vrst, 800 paketcev tobaka, po 3 in 4 kr., 6 štokov sladkorja, 10 kil kave, večje množine cigar, ves špeh, mast in drobno blago. Razno galanterijsko blago, potem moko in sladkor raztrosili ali pozgubili so tatje pri njihovem odhodu po cesti. Jože Vidovič hotel je ob 1 uri po noči od doma iti, pa našel je vrata zavezana. Nekaj slabega sluteč, preiskal je svojo hišo in našel, da se je

zgodila tatvina, zgrabil takoj za puško in letel za tati. Tako je došel v Leskovec, kjer je pri hiši Blodnik-ovi po cesti raznešene stvari zapazil ter začel klicati. Seveda prihiteli so hitro iz hiše, pa bilo je prepozno, ker tatje so s svojim plenom pete že odnesli. Sled od moke in sladkorja videl se je do Svetlina, to je do hrvaške meje. S kakšno predrznostjo so tatje svoje delo izpeljavali, se vidi iz tega, da je že prihodnjega dne zvečer ob 7. uri 8 mož pri poslopju Jakoba Vidoviča se prikazalo in poslušalo, kdaj da bodejo ljudje k počitku šli. Tam se jih je prepodilo. Vsi tatje kakor sledovi kažejo, bili so bosonogi in so se posluževali hrvaškega govorjenja, ko jih je nek mimoidoči kmet v nekem gozdu prisluškovati nalletel. To so torej zopet ljubi sosede iz Hrvaškega, kateri štajerske naseljence ob meji izropajo in potem se zopet v blagoslovljeno, svetega Štefana krone deželo poskrijejo, kamor jim pa avstrijski žandarmi slediti ne smejo. Skrajni čas je, da se tem roparjem ta njihova obrt odvzame in davkoplačevalcem postavno zjamčena varnost podeli. Ako se to ne zgodi, ne bo ob meji sploh nobeno imetje več varno.

**Vinski kupci.** Herr Ludwig Urdl, Gastwirt in Langenwang in Herr Josef Legat vulgo Wutschnig, Gastwirtschaft in Pongratzen, Post Oberhaag bei Eibiswald, želita kupiti letošnje vino. — Mi vsem onim, ki imajo še vina za prodati opetovano naznanjamo, da se „Štajerc“ ne meša v nobeno kupčijo zaradi vina, on prijavi le naslove (atrese) kupcev, na katere se naj kmetje sami obrnejo.

**Od Sv. Petera pod svetimi gorami** se nam piše: „Naš občinski predstojnik ali „rihtar“ Ferdinand Kunej, kateri hoče biti „narodni“ mož, je tožil pri kozjanski sodnji Matijata Uršič-a, ubogega kmeta iz Srebernika zaradi enega hrasta vrednega 7 K. Namesto pa, da bi se podal tožitelj do sodnije, šel je kar naravnost do novega „narodnega“ advokata dr. Pikl-a, kateri je to malostno reč prevzel in povzročil toženemu siromaku 40 K. (rečem štirideset kron) stroškov. Kdo tega neče verjeti, naj se potruži do Matijata Uršič-a v Sreberniku št. 21, da se bo tam prepričal, da je to gola resnica. Bog varuj nas uboge kmete takih „narodnjakov!“

**Iz Velike nedelje.** V sredo 7. t. m. smo imeli priložnost, se v Ormožu vdeležiti lepe svečanosti; obhajalo se je blagoslovljenje nemške ljudske šole. Ormož še take svečanosti ni videl. Prav lepo so se Ormožanci izkazali, velika svota ljudstva je prišla, ter se veselila, da je vendar enkrat po dolgem boju odprta nemška šola, in da je mogoče z malimi stroški dati otroke v nemščini podučevati. Kajti človek več velja, če le malo nemški zna. Seveda je ta svečanost nekatere jezila. Mislimo si, da so gospodje dr. Omulec, Gomzi, Mikl in drugi ravno ne prav veselo gledali, ko so jim bandere pred nosi plapolale. Ti privandrani gospodje ne morejo trpeti, da bi se kaj v nemškem jeziku predlagalo, in celo ne, da bi se otroci v nemščini podučevali; oni bi radi vidili, da bi mi bedasti ostali in da bi nas tedaj tem lahkejšje za nose vodili. Gospod Gomzi nebi gotovo postal žandarski Wachtmeister in Micika se tudi nebi v njega zaljubila,

in če bi ravno imel trikrat dolgši bajonet, ako se ne vedel po nemško prilizovati. Gospod Mikl je tu hud sovražnik nemškega jezika, ali njega se ni trebati, kajti on je že zakartal in na dureka so ga postavili. Kot novoimenovan oskrbnik gosp. barona Zhoka je vedno v goricah, ali pa pri graščinjskih junci. No in gospod dr. Omulec, smili se ga naj Bog, je gotovo z gospodom dr. Delpinom v šolo hodil. Ra bi znali, gde so tega človeka za doktorja napravili. On naj le gre tje, kde praprot raste. Katekizem prav: „Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo.“ Na to se ni zanašati. In če ravno tiste, ki imajo slabe glave, na ovem svetu čaka večno plačilo, si moramo misliti, da so tam tudi druge navade in druge postave. Na ovem svetu ni „tajnih svetovalcev“ vsa mora delati po svojej glavi; samo druge poslušati in si poleg tega baruse sukati, tam ne velja. Veseli nas da so Ormoženci dobili nemško šolo. Tudi mi bomo naše otroke v Ormož v šolo pošiljali, saj vemo, da nam Ormužanci kot naši prijatelji, to ne bodo branili. Komu pa se moramo najpred za to dobroto zahvaliti? Kdo pa ima največji zaslužek, da se je odprla nemška šola? Nikdo drugi, ko cenjeni gospod dr. Delpin. Hvala temu možu, ki se je veliko trudil in pogumno bojeval za stvar, ki je ponos celega okraja.

**Pozor kovači.** Opozarjamo vas na naznanilo „Razglas“ od štajerskega deželnega odbora v danem njem „Štajercu“. Kdor hoče te dobrote deležen biti naj kakor hitro je mogoče vse potrebno ukrene. Pri skrbi si naj v inseratu navedene spričevala in druge dokumente. Vse to skupaj se mora najzadnji čas do 30. novembra t. l. deželnemu odboru v Gradi na poslato. Na spodnjem Štajerskem je še veliko takih kovačev, ki podkovskega obrta izvrševati ne smejo, in to zato ne, ker niso pooblašteni v to, oziroma ker nimajo spričevala. Da je podkovstvo kovačem veliko korist, je znano splošno. Mi torej to dobroto ki izhaja od deželnega odbora in okrajnih zastopov vsem tistim, ki se imajo zato zanimati, toplo priporočamo.

**Pozor! Trgovcem se naznanja, do tvrdka sira Domenico Menis v Mariboru terguje s konsumnimi društvi.**

**Gospod Franc Petek po domače Hubek iz Cvetkovcev** prosi nas objaviti, da ni bil on zaradi lovške tatvine prejet, ampak nek drugi Petek.

**Katarinski letni sejem.** Ker pade letos 25. november ravno na nedeljo, ne bode se toraj katarinski sejem vršil na nedeljo, ampak šele pondeljek, to je 26. novembra.

**Iz Ljutomera.** Volilni shod dvornega svetnika doktora Fritza Ploi-a v Ljutomeru. Vendar je prišel doktor Fritz Ploj k nam v petek zvečer, da bi v soboto 11. t. m. se vršil njegov obljubljeni volilni shod. Komaj sta ga pričakala doktor Rosina in njegov trabant Ivančič. Mi mislimo, da tista roka ni bila srečna, ki je dvornega svetnika Ploi-a ravno pri nas kot kandidata za kmečke občine postavila, kajti mnogim kmetov pri nas še živi, katerim je njegov oče še vedno v živem spominu ostal. Mogoče, da je ravno t



spomin bil vzrok, da se je njegov volilni shod v soboto od strani okoličanov tako revno obnesel. Kolikor manj pa je bil njegov shod obiskan, toliko bolj se je gospod dvorni svetnik potrudil svojim maloštevilnim poslušalcem vsakovrstne izmišljene obljube delati. Razvil je cel političen program, v katerem obljubuje uradnikom, koliko bode za-nje skrbel, češ da on je na prvi stopnji na Dunaji, ki zamore prav veliko za uradnike storiti. Kakšne gradove je pa kmetom obljubil, tega danes še ne vemo. Toliko pa vemo, da jim je vse obljubil, kar se je zmisлити mogel. Da bode vstanovljal društva, (najbrž je mislil na konzumna društva), da bode zmanjšal davke in še več takih rečij. Konečne besede so bile: Svoji k svojim! Videlo se je splošno, da navzoči kmetje zaradi tujih njegovih besed, njegovega govora niso povsem razumeli, kajti pritrjevanje od strani kmetov ob koncu govora bilo je takšno, kakor da se na njegove lepe obljube ne zanesejo. Ta shod so obiskali: 4 duhovniki, 1 doktor s svojimi pisarji, več učiteljev, nekaj hujskačev iz Ljutomera in kakih 15 kmetov in viničarjev, skupaj toraj kakih 30—40 ljudij. —sch—

**Gospod dr. Ploj** je pri volilnem shodu v Ljutomeru, kakor se nam dalje poroča, zahteval za spodnje Štajersko posebni deželni šolski svet, vseučilišče, obrtne šole in povišanje duhovniških plač. Kdo bode pa za vse to in za nove uradnike, ki se bodejo pri tem nastaviti mogli, dal potreben denar? Kmet, taisti kmet, od katerega doktor Ploj zahteva, da ga mora za državnega poslanca voliti.

**Iz Križevske fare** se nam piše: Z veseljem te pozdravljamo dragi nam „Štajerc“ in zahvaljujemo za tvoj nauk. Kako smo se vzradostili ko smo brali dne 10. t. m. v gostilni gospoda Vinka Majer-ja v Bučevcih veselo novico, da hočejo kmetje izvoliti gospoda Franca Vračko-ta kmeta in načelnika gornje radgonskega okrajnega zastopa za svojega državnega poslanca v četrto kurijo (za kmečke občine). Dragi kmetje! Stojmo trdno kakor skala na dan volitve za g. Vračko-ta. Ne pustimo se zmotiti ali zapeljati, ne od doktorov in ne od duhovnikov. Kmet naj voli kmeta. Mi ne potrebujemo naših zastopnikov na Dunaji iz drugih stanov, kateri samo za svoje žepe gledajo, za nas kmete pa nič ne storijo in le samo narodni prepis sejejo. Temu mora biti enkrat konec in se more vendar enkrat že kmetu pomagati, drugače bomo še bolj propadli. Zakaj bi nam ravno doktorji in duhovniki narekovali, katere poslance bi mi voliti mogli. Saj smo tudi mi v šolo hodili, torej ne potrebujemo več njihovega varuštva. Mi imamo tudi med nami take ljudi, kateri so za nas več storili, kakor pa kak poslanec do zdaj. S trdnim prepričanjem, dragi sobratje, se zanašajmo, da si bomo le s tem naš težavni stan zboljšali, ako bomo moža iz našega stanu za svojega zastopnika imeli. Volite toraj vsi enoglasno za gospoda Vračko-ta. Več kmetov iz križevske fare na Dravskem polji.

**Našim dopisovalcem in sotrudnikom!** V uredništvu „Štajerca“ leži čez 30 različnih dopisov iz vseh krajev spodnje Štajerske, kateri vsi le o duhovnikih govorijo.

V enem se glasi, gospod kaplan je enkrat preveč pil; v drugem, on je iz prižnice psoval; v tretjem, on se je pretepal; v četrtem, gospod župnik se je k svoji Mici v varaždinske Toplice peljal in tako dalje. Odkrito rečeno, nam bi bilo ljubše, ako bi naši prijatelji o drugih dogodkih poročati hoteli, kakor: O shodih, volitvah, nesrečah in smrti, o zločinih in letnini itd., kar se pa gospodov duhovnikov tiče, so oni tudi ljudje in kakor nas Zveličar uči, greši najpravičnejši 7 krat 70 na dan. Toraj ljubi prijatelji, mi hočemo vis. častitim gospodom njihove male grehe odpustiti, prvič: zato ker smo tudi mi vsi grešniki in drugič, da se ne bode o nas mislilo, da hočemo vero pokopati.

## Gospodarske stvari.

**Kdaj naj se Tomasova žindra potresa po travnikih.** Če se je iz kterejakoli vzroka gnojenje travnikov s Tomasovo žindro zakasnilo, naj to ne bo vzrok, da bi se gnojenje sploh opustilo ali pa preneslo na pomlad. Da se travniki tudi spomladi lahko gnoje s Tomasovo žindro, to so že dokazale izkušnje, vendar je veliko bolj priporočeno, to delo zvršiti že jeseni. Prvi sneg naj ne bode nikaka ovira. Dokler je še mogoče iti na travnik, dokler sneg ni še toliko debel, da bi žindra ne mogla prodreti do tal, toliko časa naj kmetovalec nikar ne odlašaja gnojiti še jeseni. S pomočjo snega se Tomasova žindra enakomerneje raztopi in razdeli, kakor pa če se posiplje naravnost na gola tla. So pokrajine, koder sneg pade zelo zgodaj na pr. v planinskih deželah, koder nalašč čakajo, da potem žindra in kalijevo sol, oziroma kajnit potresejo po snegu. To, kar se dejansko vrši v praksi, to priporočajo tudi kmetijski veščaki. Priporočajo se Tomasovo žindro in kalijevo sol, oziroma kajnit, posipati pozno jeseni na prvi sneg. Končno objavimo še odlomek spisa o gnojenju travnikov s Tomasovo žindro iz predarlskega lista „Vorarlbergischer Volksfreund“. Ta spis ima veljavo zlasti za naše gorske košenice (rovte); slove pa: Sedem let je, odkar je vpeljana gnojenje s Tomasovo žindro na Predarlskem, ki je pa napram izbornemu uspehu še vse premalo razširjeno. Povsodi, koder so doslej rabili to gnojilo, bodisi na eno- ali dvekošnih travnikih, bodisi na kislih travnikih ali na pašnikih, vselej so imeli najboljše uspehe. Posebno izborni so pa uspehi bili na enokošnih gorskih travnikih. Koder se je poprej komaj izplačalo kositi, se je po gnojitvi s Tomasovo žindro in s kalijevo soljo pokazala najbujnejša rast trave in drugih zlahtnih zelišč, na pr. detelje. Poprej enokošne travnike, ki so bili pognojani pred tremimi leti, so lansko leto kosili dvakrat, in tudi letos je pila prva košnja ne le dobra, temveč tudi tako zgodnja, da se je bilo nadejati še obilo otave. Klajo iz takih travnikov živina posebno rada je, ker je v nji največ detelje. Vzrok temu učinku je iskati v sestavi Tomasove žindre, ki ima v sebi ravno one redilne snovi, ki naši zemlji primanjkujejo. Stroški za imenovana umetna gnojila se dvakrat izplačajo, zato naj noben napreden gospodar ne zamudi rabiti jih v največji meri, kolikor mu dopuščajo razmere.